

Rób, chłopie, rób

Mòzna wszelejak. Nòlepi tak, cobè sã dorobic, przèzarobic, a nie narobic. Robiwò (-ało) sã w kònie, a w kònia téz może kògò zrobic. Biwò, że zrobią za warbelka, a zjedzą za kònia. Taczich to je lzi òblakac jak zèwic, a tam-sam lzi jich przèskòczèc jak òbèrc. Niechtèrny robią w lèdzy, ale to pewno le w kapitalisticznèch Chinach. Czej robimè kògòs zle – znaczi, że gò òbmòwiómè, robimè jemù kòl pióra. Mòže zrobic lèdzy, dokładno dzecè. Dzes w Serakòj-cach jem czuł szpòrt, jak to chłopi roz-pòwiòdelè ò robenim sènów.

– Mùszisz fejn łózkò pòsclèc a òkno òtemknąc, cobè sã spalniò przelèftowała. Niech biateczka sã wèméje, wèpòchni, a czèsto wèna-gòlonò sã legnie.

– A tej, a tej? – dopitiwò sã drèdzi.

– A tej mie zawòtòsz...

Jak chto robi przez łeb i przez szèjã – to znaczi, że je akùratny, pilny w dzie-janim. Czèsto jinak je, czej robi na pòt z rzècã, nielusnik. Tej gò mùszisz tak długò karowac, jaż sã nauczisz zrobic. Nielusnicè bëlno sã miéwają w socjalizmie, dze za robieniè sã kòrze pòdatkama, a taczisz czasã nick ni mùszisz zrobic i jima sã dò... Tam téz dobrze zèjã ti, co jima sã nie chce zrobic – zgnièlcè, co jima sã chce zrobic jak psu wisec. Na taczich nòlepsi je głòd. Abò sã do robòtè weznie, abò... robòtè gò weznã w robòtã. Sã taczisz, co ùdajã, że robiã. Robiã dlò òka. Nògòrszi òni. Sabòtaże robiã. Psèjã. Czas zabiérãjã a dètczisz, co jima nie slèchajã. Tèch a jinèch, co robiã niepòtrzebny trzòsk, panikã, a òsòbno, co wiedzno czòrno widzã (to sã nie dò, mè dziniemè) – do nòczòrnièszisz robòtè zanèkac je nòt. Do Syzjòwizy, na przikłòd do ùczbè kaszèbsczègò pisènkù. Co òni sã kãsk nauczã – przinãdã refòrmatorzè, psujcè, naczwarzã – i zòs sã mòzna ùczèc òd zòczãtkù. Zòs kanã Majkòwsczèné Trud, Strach i Niewòrto...

Biwò, że nie achtniwajã nasi robòtè, chòcò jesmè sã do ni przèłòzèlè, narobilè sã rzetelno. Rzeczemè tedè, że bèłò robionè za krzèwi pèsk. Tej taczisz mù niewdzãcznikòwi sã slèchò... w nen jegò krzèwi... A pòdzãkòwac mòže za robòtã roz-majjice. Nòzdrowszi mètèl – dètkama. Ùgòdiwòsz sã, że tèli zapłacysz za wèczèszczèniè àutoła – i tèli płacysz. Mni zdrowi – w nòtèrze. Bòdòj to sã biatkóm zdarziwò, jak w tim szpòrce, czej gòròl pòdwiòzł jednã letniczkã, a òna ni mò dètków przè se i, cmùlãcè sã, gòdò:

SĄ TACZISZ, CO ùDAJĄ,
ŻE ROBIĄ. ROBIĄ
DLÒ ÒKA. NÒGÒRSZISZ
ÒNI. SABÒTAŻE
ROBIĄ. PSÈJĄ.
CZAS ZABIÉRĄJĄ
A DÈTCZISZ, CO JIMA
NIE SLÈCHAJĄ. TÈCH
A JINÈCH, CO ROBIĄ
NIEPÒTRZEBNY
TRZÒSK, PANIKĄ,
A ÒSÒBNO, CO
WIEDNO CZÒRNO
WIDZĄ (TO SĄ NIE
DÒ, MÈ ZDZINIEMÈ)
– DO NÒCZÒRNIÈSZISZ
ROBÒTÈ ZANÈKAC
JE NÒT.

a czòrnè nodzi – òd zgniòtè. Sã taczisz, co jima sã robòta w rãkach pòli. Przèkãsnicè sã wèszczèrzajã, że to sã tikò colemało ògniwèch strazòkòw. Równò czekawè je – jak pòdòwò w swim słowarzu ks. dr Sèchta – że nòbarzisz robòcymã stwòrzenioma sã kòrn i wòł, a nòmni – kòt. Robòta dlò kòta – to je prostò robòta. Fizycznã robòtã Kaszèbi pòzèwajã gnòcatã robòtã. A taczisz szkòlny, ùrzãdnik colemało robi głowã, a jesz lepi jak – z głowã. Przè robòcè sã człowiek namarachùje, narakarzisz, nabiegò, nagòdò, napiszisz... Nòbarzisz to bòli, czej sã taczisz hip-hòpè ùsòdzò:

A tã rób, chłopie, rób
Do ùsròny smiercè
Òstaw dzecóm bòrg
I dwie lewé kòrczisz
A tã rób, biatkò, rób
I nie chlèchòj wcale
Kòpikùk kòpie grób
Lepi dòj sã spalèc...

Jedna robòta, a drègò i trzecò
Zarobionè mòsz bèleco
Sygnie na zercè a na kòlektã
Ale mòže dostòniesz „piãcsetkã”...

TÓMK FÓPKA